

DARWINOVA CENA

Nemějte obavu, časopis Letectví nebude udělovat ocenění za rozvíjení evoluční teorie, ani se tu nebudeme zabývat opicemi, potažmo vznikem člověka z nich. Darwinova cena se uděluje v USA, každým rokem, a to za poněkud morbidní výkony - totiž za nejkurióznější smrt... V loňském roce ji obdržel člověk, kterého umlátíl automat na Coca Colu (když se z něj snažil vypáčit plechovku, aniž by zaplatil). To také nemá nic společného s letadly, že? Avšak letošní aspirant, to je opravdu náš člověk !!! Předpokládám, že i známý letecký kaskadér Kodýtek, přezdívaný Kaskáro, se hluboce zastydí - na tohle prostě nemá!

Před několika měsíci byla arizonská dálniční policie upozorněna, že nad jedním úsekem dálnice proletělo nízko tryskové letadlo a narazilo do skály nad dálnicí, vybuchlo a shořelo. Highway Patrol jsou muži činu. Ihned nasedli do služebních vozů a řídili se na určené místo. Ještě před tím upozornili na havárii řídicí letového provozu. Těm však žádné letadlo nechybělo...

Udané místo našla Highway Patrol snadno. Ze skály nad dálnicí se stále ještě kouřilo, místo bylo dobře patrné již z dálky. Když se muži zákona dostali ke kráteru, který na místě zbyl, zůstali stified, štaf čili zkoprnělí. Z doutnajícího kráteru nevycházela záď superychlého bojového letounu, nýbrž ohořelé zbytky kufru automobilu Chevrolet Impala! To je takové to velké hranaté auto, které jako americký taxik vystupuje ve všech seriálech, kterými nás krmí televize Nova. Auto s pětilitrovým motorem; váží kolem dvou tun.

Díky čitelnému číslu zjistila policie majitele, kterým byl Wile E. Coyote. A ten svým bližním, na rozdíl od pilotů, skutečně chyběl. Ne všichni ovšem byli jeho smrtí překvapeni, někteří jeho poslední jízdu zažili na vlastní oči. Podle nich se všechno událo takto: Díky tomu, že armády na celém světě nejsou zrovna nejpřednější, dají se po nich občas najít různé věci, které navíc nikdo nepostrádá. Jsou to věci mnohdy velmi bizarní. Tak se stalo, že tyto pánové našli startovací raketu na pevné palivo JATO, která slouží přetíženým Herkulesům, aby mohly vzlétnout z velmi malé plochy.

Co s takovou nádhernou věcí? To se přeci musí vyzkoušet! Taková věc neleží na silnici každý den! Pánové se rozhodli a namontovali raketu na střechu Chevy Impala. To je přeci solidní a pevný vůz (něco jako Volha).

Raketa sama váží kolem metráku. Pro porovnání - šest těchto raket zvedne sedmdesátitunového „Herkyho“ z fotbalového hřiště. Teď zbývalo najít patřičně dlouhý rovný úsek dálnice v Arizonské poušti. Po chvíli hledání tu byl: ideálně rovný, tři míle dlouhý úsek, bez jediné zatáčky. Ta byla až na konci...

Co se dělo pak? Pokusník nasedl do svého vozu a zapálil raketu. Místo zážehu našli policisté snadno: asfalt na silnici chyběl, kolem byl rozpuštěný. Maximální tah vyvine raketa po pěti sekundách... V tu

chvíli Chevy překročil rychlost 350 mil (560 km/h). Stále zrychloval. Plný tah rakety hnala auto šílenou rychlostí po dvacet až pětadvacet sekund... Vlastně, hnala by ho i dále, ale byla tam ta nešťastná zatáčka.

Ve chvíli šíleného zrychlení zažíval řidič pocitu pilota F-14, který provádí soubojové obraty na režimu plné forsáže. Po dvou a půl mílich bylo jasné, že je rovný úsek dálnice asi trochu krátký. Řidič se rozhodl brzdit. Svědkem jeho úsilí byly zbytky pneumatik a zbytky brzd. Pak se z řidiče stal pilot...

Dvoutunová Impala se vznesla a raketa ji hnala proti skále. Ve výšce 38 metrů do ní narazila a vyhloubila kráter metr hluboký. Z chrabrého pokusníka našli jen pár kostí a zubů. V nalezené části volantu byly ještě zaryté nehty...

Inu, pokrok si žádá oběti, ale prosím každého, kdo by někdy někde podobnou věc našel, ať ji raději odevzdá. Ostatně, podobný pokus se stal svého času také u nás. Tedy nic nového pod slunkem... I v tom jsme předběhli Ameriku, i když dosažené rychlosti nebyla zdaleka tak vysoká. O to kurióznější byly prostředky, kterými byla dosažena.

Na začátku sedmdesátých let na pražském starém letišti fungovala takzvaná Francouzská restaurace. Byla ve staré odhacovací hale, která tehdy ještě nepatřila vnitru. Byla to taková oáza klidu. Scházeli se tam členové osádek z nedaleké ubytovny, scházeli se tam mechanici z hangárů, aby po službě pozřeli za-

sloužené pívíčko s gulášem. Při něm se vedly řeči...

Jak už to bývá, čím více zasloužených pívíček, tím větší pitomosti lidi napadají. Ba jsou i tací, ve kterých se probudí soutěživost. A zrovna dva tací seděli onoho dne u našeho stolu.

V té době dostala Správa letišť dva vyřazené MiGy patnáctky. Používala je na odklízení sněhu z letištní plochy. Tedy MiGy... Neměly křídla a záď trupu s ocasionními plochami, za příďový podvozek a závěsy hlavního nosníku křídla byl každý z nich upevněn k otočné konstrukci na korbě auta Praga V3S. Dál už asi nemusím nic vyprávět...

„Ty seš srab, ty se bojíš, ale já pojedu na plnej knedlík!“

„Cože, já že se bojím? Tak to tedy ne! Dávej bacha! Já tu „miginu“ zakápnu tak, že tak nelítala ani v Koreji! Vo co?!“

Tím posledním „Vo co?“, případně „To je prd, dávej bacha!“ začíná většina mimořádných událostí, lidově zvaných „průsery“.

A šlo se ven, kde oba hrdinové měli zaparkované své „vejtrfasky“ i s MiGy. Jelo se na práh dráhy 31.

„Hele, vy nás rozsoudíte, takhle rychle vejtrfaska ještě nejela!“

Nu což, když jsme mohli soudcovat závod dvou invalidů na invalidních vozících z Ještědu dolů a přežili jsme to... Proč by ne? Kolega se s gazíkem rozjel po dráze. „Voni nás dojedou, neměj strach.“

Za námi se rozeřvaly motory z MiGů. Když jsme byli asi tak v třetině dráhy, prolétly kolem nás „na plnou příпуст“ obě „vejtrfasky“. Díky „zemědělské“ vůli v řízení jim byla dráha ruzyňského letiště trochu úzká. Ale byli to tvrdí chlapi. Nestáhli plyn... a když ho stáhli, bylo už pozdě: při prvním ůknutí na brzdy uletělo obložení. Vejtrfasky se řítily bez brzd kupředu... Stále kupředu...

Obě auta jsme pak našli, naštěstí neporušená, ve zcpřeném pásu hlíny na konci dráhy, co má zastavit letadlo, které „to“ neubrzdí. Oba řidiči-piloti šťastně vychnutávali zasloužené „lahváče“, které si vzali s sebou pro případ ztroskotání. Kolik „vejtrfasky“ tehdy dosáhly, nikdo neví. Tachometry se utrhy jako první... A jejich výrobce patrně dodnes netuší, že tento vůz je držitelem neoficiálního rychlostního rekordu nákladáku s reaktivním pohonem...

Protože většina zúčastněných stále na Ruzyni pracuje, doufám, že případ je již promlčený. Ale chtěl jsem tu jen ukázat, že co se týče pitomosti

a ptákovin, rozhodně za Amerikou nepokulháváme. Ba dovořím si tvrdit, že jsme mnohem lepší. Ale o tom někdy příště...

JAN ČECH